

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. De libertate vel necessitate odij Dei erga peccata, & obiectorum
solutiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

à vñula sua aris alienum, improbat vitium. Similiter loquitur ferm. 30. de vers. Domini, & sepe alias recitandus quæst. 1. Chrysost. tom. 3. ferm. 8. de Resurrect. vers. illa. illud illa. 1. Neomenias vestras. & sabbata vestra odi-
 anima mea: sic pendit: & quia tandem re placere Deo poterunt, cum ipsi diuini cultus laetitia displiceant: qua ergo his propitiandis reatus spes est, quibus propitiatio ipsa veritur in peccatum? Bernard. ferm. 3. in Pentecost. sub med. Spiritus iste odit sordes, nec habitare poterit in corpore subdito peccatis: cui enim proprium est peccata repellere ipsi & proprium est peccata odire. Hac ab authoritatibus nunc sufficiant præter data. controu. 7. d. 2. & recitanda postmodum quæst. 1. Ex quibus satis clare deducitur propriè odio peccatum esse Deo, & actionem prauam, qua materialis peccati essetque ab homine procedit: cum id scriptura, Concilia, Patres adeo constanter, & frequenter afferant: nec ratio aliqua Theologica oppositum, vel leuiter, suadeat, vt eas locutiones ad improprios, metaphoricos, & figuratos sensus distrahamus: vt ex oppositum solutione constabit certam. 1. immò recitatis testimoniis rationes proprietatis odij Dei in actiones nostras prauas & peccata continetur, vt statim à ratione agendo clarebit.

4. Ergo à ratione probatur primo: quia quoties nominum à creatis ad Deum translatorum proprium aliquod significatum speciale est, quod imperfectionem nullam de se suoque formali conceptu dicat, est in creatis, quibus significantis primo imposita sunt, aliquid imperfectionis continent propriam esse in Deo acceptiorem secundum illud proprium significatum ab imperfectionibus illud in creatis comitantibus ad purum erectum perspicuum & statum in Theologia est (alioquin nihil de Deo propriè sed translative solum diceretur cum omnes voces nostræ creatis obiectis qua ab imperfectionibus identice etiam comitantibus suppurata non sunt significantis inuenta primum & imposita fuerint) Atque in voce odij propriè accepta est aliquod proprium significatum speciale, quod de se, ac formalitate sua nullam dicat imperfectionem ex his, quæ odio creato adinque sunt: ergo propriè, ac non translative, & figurate solum, odium dicitur de Deo: minor probatur: quia, est in odio creato, quædam sit commotio animi & inquietudo (quæ imperfectio quidem est Deo indigna) ita eo significata, aut illam odij significatum proprium, & purum, non claudit (vt argumento secundo supponebat fallo Aureolus) nempe displicentia de malo quæ omni affectui fuga generalis est: atque in peccatoribus, & in damatis etiam, dum peccatum causant, & conferunt, quæ quidem honesta, & bona de se est: item talis displicentia, qua, seu vi cuius, quis, nec gaudere villo pacto possit ex eo, quod sit, neque, vt sit velle, ac rursus ex parte sua, siue, quoad odio habentem attinet, efficitur velle vt sit, seu velle, vt non sit quod odit: hoc autem nullum dicit imperfectionem vt patet: atque in Deo subinde inueniri potest, de facto quæ in Deo inueniatur erga peccata: ergo significatum proprium ab omni imperfectione excoctum vocis odij conuenit Deo: quare, & vox ipsa odij erga peccata propriè dicitur de Deo. Minor hæc proxima, quoad proximam sui partem, de se se constare diximus: quare, quoad secundum solum, quod scilicet id totum, quod speciale vocis odij significatum proprium esse dixi, Deo propriè conueniat de facto, probandum erit: eius vero partis probationes primam etiam eiusdem minoris partem, immò, & in maiori posuimus, satisque, est obiter probauimus, de superius etiam confirmabunt.

5. Prima eius partis probatio, & alterius, ac maioris etiam confirmatio data est: verbis recitatis ex Clement. Alex. etenim amor boni in eo, qui bonus est, maxime per essentiam suam, odium mali, quoad significationem latet, & connaturaliter proinde, quoad exercitium, consequitur: atque Deus bonus essentia sua est: ergo in eo amor boni etiam extrinseci, & odium mali necessario, quoad speciem, quoad exercitium vero, connaturalissime, quare, & de facto adiunt: simillima huic est probatio secunda contenta illis August. verbis datis ex tract. 1. 10. in laudem ex eo, quod Deus est essentia sua prima regula honestarum actionum: ergo sicut Artifex bonus quivis naturalissime, quod à regula suæ artis deficit vult non esse

Cori. ph. de Orégâ de Deo vno, Tomus II.

& factum improbatum vt & Deus. Tertia probatio: quia quilibet alicui serio, & quatenus ex ipso est, alicui vult bona, ex eo præconcepto affectu vult, vt illi mala & nocua non adint, ac de ipsi malis aduenientibus displicentiam seriam, seu odium verum, & proprium erga illa habet: atque Deus creatura rationali serio & efficaciter ex parte sua vult bona omnia honesta, & summam felicitatem: ergo ex ea voluntate præconcepta vult serio, vt ei non accedant nocua, & inhonesta, summam eius felicitatem auerterentia, & impediencia: & replicetque serio vbi accidunt quod est ea propriè odisse: atque eiusmodi sunt peccata: ergo propriè odit peccata. Minor discursus huius sæpe à nobis monstrata est controu. 7. d. 3. & contr. hac 4. d. 4. consulto omisi probationem aliam huius discursus ex amore quo, & se, & suam bonitatem, & perfectiones amat quarum destructiuum de se esse peccatum à nonnullis contemplatiuis, immò & Scholasticis, dicitur: quod rigore vocis dictum fallum prorsus est: neque eo rigido sensu à Doctore Catholico recipi: seu intelligi potest: sed solum per deficientiam à diuina bonitate, cuiusque regula, & voluntate, non autem, vt quid eis vilatenus nocuum, nedum destructiuum aduersari: quare eo solum sensu à nobis ex Patribus proxime dato prob. 1. & 1. discursus hic ex amore Dei erga seipsum vim potest habere. Huc spectat definitio odij. Thom. 1. 2. q. 29. art. 1. corp. fin. & in 2. d. 5. q. 1. art. 3. ad 1. ex qua 1. 2. q. 16. art. 7. ad 7. & q. 34. art. 3. ad 1. & q. 2. de verit. art. 9. corp. concludit: omne impediens à beatitudine esse odio habendum, quia nocuum: ergo, & peccatum, circa quod odium ex citata definitione versatur. Ac tandem in odium peccati propriè posse in Deo esse connaturalissime admittatur: reatus culpa diuersus à reatu peccati, à tota Theologia admissus in peccato aboletur. Quarta probatio: quia ex Aristotele 1. Rhetor. cap. 4. fine. odisse est velle, vt non sint ea quæ odimus. Atque Deus siue sua vel altera ex rationibus, siue ex omnibus rationibus proxime datis vult non esse peccata ad Rom. 6. vt destruat corpus peccati, ad Hebr. 9. ad destructionem peccati: & peccatores, quia tales, Plal. 103. deleui peccatores à terra, & iniqui inani non sunt: ergo propriè odit peccatum Deus: continet discursum testimonium ex Bernardo recitatum num 3.

CERTAMEN II.

De libertate vel necessitate odij Dei erga peccata, & obiectorum solutiones.

1. De necessitate, aut libertate odij Dei erga peccata exacte disputatum à Doctoribus non inuenio: solum video, tanquam exploratum quid, & rei natura notissimum Dei in peccata odium prorsus necessario concipi à Deo supponi: ita vt eius naturæ, bonitatis, & perfectioni illud omittente repugnet: id quod & Clem. Alex. testimonium recitatum cert. 1. n. 3. videtur innuere, & ratione illa de contrarietate peccati cum Deo, cuiusque bonitate, & perfectionibus eorum omnium de se destructiua putatur conuinci: verum, vt cert. 1. n. 4. insinuauimus hæc ratio sensu vocum proprio, & significatu indigna Scholastico Doctore est, vt iam ostendi, vt autem omnimodam necessitatem odij peccati in Deo concludat eo rigido sensu, & significatu vocum sumi debet. Nisi enim peccatum bonitatis diuinæ, ceterarumque perfectionum, ac subinde Dei destructiuum nocuum ei propriè sit: vnde illi, secundum se, siueque intrinseca sumpto, odium peccati necessario, atque à sua voluntate prorsus inenitabiliter succrescat, quod rigido vocum sensu ex ratio Doctore Scholastico indigna sit, de se patet: Nam propriè & vere destructiuum alterius ipsive nocuum solum esse potest ad alterum destructionis, & nocuenti capax: atque utriusque incapax Deus est: ergo nequit illius esse destructiuum eive nocuum vere, & propriè peccatum. Dicitur vulgo esse quatenus ex se est, peccatum vere destructiuum Dei quia in id de se tendit, si Deus destructionis, & nocuenti esset capax: ergo de se solum est destructiuum & nocuum

2. Dico primo Deus liberare exercitum, & contradic-
tionis, secundum deum, & necessaria fieri sumptis, libere odit
peccatum. Hoc autem vt probabile docet atque ab ob-
iectibus vindicat vt minimum, nosse Ioannes Præpo-
situs, l. p. q. 1. art. 1. d. 3. m. 3. n. 3. colorat. 2. m. 2. & aliqd
amplius, si quidem Deum cum omnibus, quæ de facto
habet præter odium ipsum, de cuius liberate disputa-
tur, supponit, & tamen cum libere odisse peccatumia vt
eius poterit odium omittre; defendit: imò nec Beatos
ad odium peccati in exercitio, è visione adha beatæ
necessarii reponeret, cum inde ad necessitatem odij familis,
quod exercitum in Deo arguitur: Porro totum Docto-
ris huius argumentum & eius fundamentum fuit debili-
tas, quæ communiter repugnantiæ potentie in Deo, vt
ab odio actuali peccati ab effectu ostenditur: ex eo nimi-
rum, quod peccatum sit Dei & perfectionum eius de-
structionem cuius fundamenti debilitatem proxime ostendi-
mus; sed quavis id ad conclusionem defendendam fati-
tis fit, vt, & reliquis in quæstionibus de potentia
absoluta affirmatis; siquidem repugnantiæ ostensio, &
probatio negantis aliquid fieri posse absolute incumbit,
quorum repugnantis adductis complanatis nihil contra
affirmantes efficitur: tamen, cum plures aliæ repugnan-
tiæ nobis ignore esse possint, absolutæ possibilitatis ex ad-
ductarum complanatione non satis fundatur quoque
positio medio probetur: solumque affert cordate in
quæstionibus de potentia absoluta potest repugnantiæ
non apparere, cum adductæ omnes deprehendantur ina-
nes: idcirco potentiam diuinæ voluntatis, vt ab odio
peccati pro libito absistat non solum argumenti opposi-
ti reiectione, sed positæ ratione à priori sic proba: Im-
plicat voluntas diuinam infinitam summèque, quoad
affectus suos liberam, lumenque, vt sic loquar sui poten-
tiam ab obiecto aut motivo essentia sua non infinito
& diuino determinari ad exercitum affectus: atqui pecca-
tum essentia sua infinitum obiectum diuinum & moti-
um non est: ergo implicat voluntatem diuinam determinari
à peccato ad affectum odij circa illud.

3. Maior est Theologicum principium necessarium ad demonstrandam libertatem diuinæ voluntatis in affectibus preloquislibus bonorum creaturam: in quorum libero amore præoccupata est causa de specificatione, seu obiecto primario, seu motu omnis affectus diuini; quod non nisi infinita Dei bonitas est: siquidem eo non obstante affectus preloquislibus erga non ita infinita bona creatura, libere quoad exercitium à Deo habentur: in illo autem *essentia sua infinitum, & diuinum* præoccupata etiam est aliis aliis ex inferiori essentia sua, & simpliciter quam aliis in malitia, seu offensa mortalis admittunt: quia infinitas essentia sua, & simpliciter conceptum non-intelligere: contra quos alibi & nunc autem addito illo, & *diuino* vno elusiones interclusi, ne hic eiusmodi doctrinam de malitia mortalis infinitate simpliciter, & essentia sua totius de Deo vno que idem

4. Dico secundum : Deus secundum sua necessaria præcise fumpus necessitatus quoad specificationem est ad odium peccati : in hac conuolatio omnes Theologi concueniunt, debentque, qui fucesserint reliqui, conuenire : est siquidem eadem, atque hac Deus nequit amare peccatum, qui æt apud scripturam Concilia Patres Theologos constans : cui enim aliter ex duobus contrariis affectibus erga obiectum aliquod est impossibile esse liber proliis, in alterius vel alterutris exercitio efficiencia sit, determinatus quoad speciem ad alterum affectum est. Est enim determinatio, vt, si circa illud versari affectu aliquo velt, huius speciei non autem speciei contrarie affectu versari necessario debeat : ergo posita absoluta impossibilitate versandi circa obiectum aliquod amore est determinatio, & necessitas versandi circa illud affectu odii, si circa illud versari velt : atqui Deus ; secundum necessitatem præcise fumpo ; adeo absoluta impossibilitas amoris peccati : ergo necessitas, quoad speciem ad odium peccati : lufsumptum antecessens præter præsum conueniente authoritatis fundamentum probatur ex ratione : 1. & 2. a nobis data certam. i. n. 5. atque rethoricois c. 1. m. 18. & Augustini ipsi contentis, Tertio : quia nulla, nedum diuina, voluntas secundum se fumpo in malum, vt malum ferri affectu amoris potest : *Dicitur se fumpo* : quia affectu odii iniunxit erga peccatum aliam libere fupposito, & præconcepit malum esse ipsi velle, quia malum ipsi est non solum possibile iudicio, sed quotidie euenire. Hoc autem conclusioni nostra non aduerfatur, quæ de Deo cum necessitatis solum considero liberisq; affectibus cunctis nunc procedit. Ad verum id etiam in Deum cadere possit, o. videbimus.

ro etiam in Deum facere potest. 5. Dico tertio: Deo contrarius est peccati odium aliquod; imò, & necessarius moraliter quod ex omnibus si cum præhabitis de facto libere ab ipso affectibus consideretur: nempe Paterno ex parte sui voluntatis, quæ vult sicut non solum siue, sed beneficiis voluntatis, quæ nobis à scriptura & Patribus innotuerunt: *homines peccatores, dixi odium aliquod non adeo adhuc ex parte sui vehementer summè, & efficac, quantum ab eis voluntate concipi possit, ne vt dixi n. 3. siue via pœnitentiæ peccati omnino præcludatur.* Hoc probatur Theologica ita super pro conclusione de facto certam, n. 5. ostenditque insuper providentia sufficientem mediocrem, & auxilium omnibus hominibus exhibitorum de facto (quod ipsum de Angelis omnibus in via fuit) ex Paterno odium ad effectum: quæ autem de omnibus, & pro omnibus semper affectu aliquo providentia provenit, non solum contrariatur, sed ex morali quadam necessitate provenit his super & scriptura loca, quæ vniuersim & ineluctabilem Deum peccata, & scelera, vix viam omnem iniquam, & iniquitatem odisse testantur: id enim ex aliqua saltem moralitate, & determinatione in Deo fuisse significat contrarium huius certaminis conclusionis nihil momentaneum verisimilitudinis alicuius obici posse videtur: præter firmandum antiquiorum contra conclusionem primam à nobis non solum solutum, sed confutatum, & dissolutum numero primo, & 3. siue: quare ad ea, quæ contra conclusionem de facto certaminis primi obiciuntur venio.

6. obiciuntur primo plures Patres, referendi quatuor, qui id *Esau autem odio habuit*, & similia metaphorice dicta interpretantur: sed loquuntur plane de odio inimicitie erga personas: de quo hic non agitur. Obiciunt Thomiste pro adversa citati rationem Thom. 1. 2. q. 27. a. 2. q. 2. a. 2. q. 2. a. 2.

1. contra gent. cap. 9. 6. odium, & amor propriè solum est de substantiis; atque peccatum subsistens non est: ergo nec in illud odium propriè Dei est: sed certè loquitur de odio inimicitie, & amore amicitie, qui solum erga substantias, seu personas est: alioqui neque accidentia physica, nec moralia bona, ut virtutes, Deus amaret, quæ exploratores substantias non sunt: quare, vel voce subsistentes posita à S. Thom. possent hi Thomistæ eius mentem, & rationis vim assequi. Secundo obijciunt ex eodem S. Thom. q. 12. de malo art. 4. corp. & 2. 2. q. 1. § 8. art. 4. corpore probante odium, quia vult malum proximi, seu personæ alterius, ut malum ipsius est, malus peccatum esse, quam iram, quæ malum alterius, non qua illi malum, sed qua bonum seu iusta vindicta est intendit: quo pacto solum vult Deus malum pœnæ peccatori, cum cum dicitur odio habere: ac proinde odium proprium non exercet: & hæc etiam ratio solum de odio inimicitie erga personam scilicet, potest probare non convenire propriè Deo, non autem de odio peccati, ut de se patet: vult absque vilo fundamento pro negante odium peccati propriè Deo convenire S. Thom. refertur, nec sine inconstantiæ nota: cum illud toties Deo convenire docetur: frustra igitur Nazari. 1. part. quæst. 20. art. 1. col. 3. & 4. Ferrara 1. contr. gent. ex his rationibus, tanquam S. Thom. sentent. negativam defendunt: contententes curæ e. eo, quod sit in Deo affectus omnis erga & se, & nos, amor, peccatum propriè non edisse cum inde potius illud odium conuincatur quia nociva ei quem amat, quæ nobis peccata sunt, debet odio habere.

7. Denique apparentius posset opponi odij & vniuersum omni affectus fugæ diuinæ voluntatis nullum specificatum esse posse: siquidem malum seu peccatum diuinum quid, aut Deus non est, sed quid creatum, & ab homine ipse loquendo factum ac prorsus extra Deum: ergo nullus affectus diuini potest esse specificatum: Consequenter probatur ex dictis de specificatio adæquato scientiæ & volitionis diuinæ, quod totum Deo intrinsecum & identitatum esse debere docuimus: ac Deus ab extrinseco, & creato aliquo quoad intrinsecum pendet: sed nec vult Deo intrinsecum potest esse odij aut fugæ specificatum: quicquid enim in Deo est lumen, atque infinitè bonum, & amabile & prosequibile à voluntate diuinæ est: ergo solum amorem, & profectionem voluntatis diuinæ potest specificare: non autem fugam & auersionem: sicut communis est profectionem boni esse naturæ suæ fugam, & auersionem mali: quare, si Deus omnis boni omni amorem suum specificat, bonitateque sua intentionaliter obiectiue mouet, omni fugam & auersionem mali adæquate etiam specificat, & mouet. Cæterum amor boni formaliter odium mali non est: sed solum virtualiter: quatenus amantem boni actiue seu physice, ut in creatis, siue solum intentionaliter ut in Deo ad oppositum mali fugam, & auersionem affectiuam determinat: quæ fugæ huius, & auersionis affectiue, quæ diuersus in creatis ob amorem boni physice affectus, imò & physice affectus est, in Deo autem intentionaliter solum, diuersus affectus, & effectus, ut sæpe supra explicauimus, oportet specificatum, & motuum formale proximum assignare: quod inassignabile argumentum oppositum monstrare contendit.

8. Et quidem, si antiquorum verbis, & doctrinæ de moralis, & specificatiuis affectuum diuinæ voluntatis stemus difficile nos ab hoc argumento expedimus, quia Deo intrinsecum prorsus, & adæquate identitatum affectum, ab extrinseco peccato motiue pendere, & specificari contra diuinæ scilicet ob extrinseco omni independentiæ prærogatiuam Deo propriam) admittamus. Cæterum, si præcipue eorum menti, potius quam verbis intendamus, atque motui ac specificatiui obiecti rationem (quam non satis illi dispexerunt) in obiectis diuinorum affectuum didicimus, prælatæ oppositionis difficultas tota euanesceat: illi siquidem rationem specificandi à ratione mouendi ad affectum indiuisum, atque inseparabilem iudicantes, bonis etiam creatis rationem mouendi Deum ad amorem negarunt, ne illis rationem illum specificandi, ac diuini alicuius subinde à creatis obiectis dependentiam, vtopiè ab specificatiuis concederent: quare & eis obiectis rationem suam respectu

Christoph. de Ortega, de Deo Pno. Tomus II.

amoris Dei sibi ipsis, ac doctrinis suis, singulis quoque obiectis aduersantes, ut d. 3. vidimus: cum autem nos ibi rationem specificandi à ratione mouendi in obiectis, respectu cuiusvis diuini affectus, separabilem inuicem à ratione specificandi dilucide ostenderit, facile nos ab hoc argumento & instantia data expedimus. Mutua enim hac diuisione admittit totius affectus diuini specificatiuum diuinæ bonitas est: quia, ut ad creatam extenditur obiecta ob earum bonitatem, sit obiectum motuum, sed solum, quatenus diuinus amor ad Deum ipsum fertur: è contra verò creatam bona motuum obiectum bonitate sua amoris erga ipsa diuini sunt: quin illum specificent, ab ipsisque is amor in sui totius existentia pendet: quod ipsum in odio peccati, ab amore oppositi boni intentionaliter diuersi, contingit: qui totus specificatiuum adæquatum sui in Deo habet, quia obiectum motuum formale proximum sui habeat in Deo, quod tamen habet in peccato extrinseco, eiusque malitia, quin ab eis specificetur in suiue existentia dependeat: etsi actiue intentionaliter bonitatis amore diuino, cui physice identitatur, proueniat.

QVÆSTIO II.

An odium inimicitie erga mortaliter peccatores propriè in Deo admittendum?

Restringit quæstionis titulus odium inimicitie propriè Dei ad iam peccatores atque absolute existentem in peccato: de eis quippe possibilibus, vel solum possibiliter peccatoribus quæstio esse non potest cum ex generali nostro principio quod possibile qua possibile fuit pro eo statu præcisè non possit diuinum amorem terminare quod ipsum de odio argumenta ibi data suadent: tum etiam: quia odium Dei in peccatorem præcipua pœna peccatoris est & reliquarum origo & quam proinde absolute nondum absolute merenti infligere esset iniustum, Deoque subinde repugnans.

CERTAMEN I.

Doctorem sententiæ contrariæ referunt nostræque prima assertio.

1. Viz noster d. 54. de voluntate sectione 3. num. 6. peccatores absolute tales pro clariore suæ in hac quæstione sententiæ probatione in tres classes, non immerito, diuisit: primam ex peccatoribus viatoribus prædestinatis, secundam ex viatoribus etiam peccatoribus, præcitis & reprobis: tertiam ex peccatoribus iam absolute post decessum in mortale in æternum damnatis composuit: satis autem fuerit eos in duas classes damnatorum pro eo æternæ damnationis statu, & viatorum pro statu adhuc viæ, siue reprobi, siue prædestinati sint diuidere: siquidem pro viatoribus cunctis rationes vniuersim inimicitie odij proprii Dei obiectum non esse probant (peculiari nostra pro prædestinatis numero 5. adhibenda excepta) si quid probent: etsi ex in prædestinatis clarius cluceant, non tamen ita, ut, si de viatoribus reprobis non probent, probare speciatim de prædestinatis peccatoribus possint: quare hæc solum diuisione peccatorum in classes duas de præsentis quægenus

2. Pater Vasquez 1. part. d. 84. cap. 3. n. 13. cum quo Arrubal ad quæst. 20. numero 6. Herize d. 20. cap. 4. §. 1. docent Deum vniuersim peccatores omnes, pro illius

T 2 status